

בן סורר ומורה פרק שמיני סנהדרין עה.

עין משפט
נר מצוה

כב א ב ג מ"י פ"ה
מהלכות
המורה הלכה ט ועין בב"י
י"ד סימן קט:
א ד מ"י פ"ה מהלכות
הסוסי ב"ה הלכה ה
וה"ל ו' ופ"י מהלכות
סנהדרין הלכה י"א סמג
עשין קי"ז:

ואם איתא לא לימא ליה לא היה לו להודות לדבר איסור דא"ל
לך לשלוש ש"מ אין זן נח מנאווה על קידוש השם ומשני
הא זננעה הא צפרהסיא נעמן זננעה הוה דלא היו ישראל צבית
רמון וגזי קדוש השם צמון בני ישראל כתיב ואפילו למאן דאמר

ואם איתא לא לימא ליה הא בצנעה הא
בפרהסיא אמר רב יהודה אמר רב מעשה
באדם אחד שנתן עיניו באשה אחת והעלה
לבו טינא ובאו ושאלו לרופאים ואמרו אין
לו תקנה עד שתבעל "אמרו חכמים ימות
ואל תבעל לו תעמוד לפני ערומה ימות
ואל תעמוד לפני ערומה תספר עמו מאחורי
הגדר ימות ולא תספר עמו מאחורי הגדר
פליגי בה ר' יעקב בר אידי ור' שמואל בר
נחמני חד אמר אשת איש היתה וחד אמר
פנויה היתה בשלמא למאן דאמר אשת
איש היתה שפיר אלא למ"ד פנויה היתה
מאי כולי האי רב פפא אמר משום פגם
משפחה רב אחא בריה דרב איקא אמר
כדי שלא יהו בנות ישראל פרוצות בעריות
ולינסבה מינסב לא מייחבה דעתיה כדר' יצחק דא"ר יצחק (6) מיום
שחרב בית המקדש נימלה מעם ביאה וניתנה לעוברי עבירה שנאמר
ימים גנובים (7) ימתקו ולחם סתרים ינעם:

הדרן עלך בן סורר ומורה
ומאי נינהו חמותו ואם חמותו.
הוה מזי למימר צתה וצת
צתה אלא הני נקט דכתיב צתה
שריפה צהדיא:
מנין

ואלו יהן הנשרפין הבא על אשה ובתה וכת בהן שזנתה יש בכלל אשה
ובתה בתו ובת בנו ובת אשתו ובת בתה ובת בנה (8) חמותו
ואם חמותו ואם חמוי: **גמ'** הבא על אשה שנשא בתה לא קתני אלא הבא
על אשה ובתה מכלל דתרווייהו לאיסורא ומאן נינהו חמותו ואם חמותו וקתני
יש בכלל אשה ובתה מכלל דתרווייהו כתיבי בהדיא והנך מדרשא אתיא
הניחא לאביו דאמר (9) משמעות דורשין איכא בינייהו מתניתין מני רבי
עקיבא היא אלא לרבא דאמר (10) חמותו לאחר מיתה איכא בינייהו מתניתין
מני אמר לך רבא תני הבא על אשה שנשא בתה: יש בכלל אשה
ובתה חמותו ואם חמותו ואם חמוי: לאביו אידי דקא בעי למיתנא אם
חמוי תני נמו חמותו ואם חמותו לרבא אידי דקא בעי למיתנא אם
חמוי ואם חמותו תני נמו חמותו מנהני מילי דת"ר (11) איש אשר יקח את
אשה ואת אמה אין לי אלא אשה וזמה בת אשה ובת בתה ובת בנה
מנין נאמר (12) כאן זמה ונאמר להלן (13) זמה מה להלן בתה ובת בתה ובת
בנה אף כאן בתה ובת בתה ובת בנה מנין לעשות זכרים כנקבות
נאמר כאן זמה ונאמר להלן זמה מה להלן זכרים כנקבות אף כאן
זכרים כנקבות מנין לעשות למטה כלמעלה נאמר כאן זמה ונאמר
להלן זמה מה להלן למטה כלמעלה אף כאן למטה כלמעלה ומה כאן
למעלה כלמטה אף להלן למעלה כלמטה (14) אמר מר מנין לעשות זכרים כנקבות
מאי זכרים כנקבות אילימא בת בנה כבת בתה בהדי הדדי קאתיאן אלא אם
חמוי כאם חמותו השתא אם חמותו לא קמה לן אם חמוי מיהדר עלה
אמר

דקתני לאו באשתו הוא דא"כ הבא על האשה ואמה מצעי ליה למתניה וא"כ הך אשה אחמותו קאמר הוה ליה למתנייה הבא על האשה שנשא צתה
דהיינו חמותו הא לא קתני אלא הבא על אשה ובתה מכלל דתרווייהו לאיסורא ולא הוסיף אשתו ולא חמותו ואם חמותו והכי קאמר
הבא על אם חמותו או על צתה דהיינו חמותו וקתני יש בכלל אשה ובתה הך אלמא הך אשה ובתה כתיבי צהדיא: הניחא לצבית
דאמר בעירקין (15) גזי פלוגתא דרבי ישמעאל ורבי עקיבא: משמעות דורשין איכא בינייהו. ומסיק למילתיה דלרבי עקיבא
כתיבא צהדיא אם חמותו מתניתין מני ר"ע היא: אלא לרבא דאמר. צין לרבי ישמעאל צין לרבי עקיבא לא כתיבא אלא בחמותו
שבה עליה לאחר מיתת אשתו פליגי מתניתין מני: אמר לך רבא תני על אשה שנשא צתה. דהיינו חמותו דכתיבא צהדיא (16) איש כי
יקח את אשתו דהיינו אשתו ואת אמה דהיינו חמותו: יש בכלל אשה ובתה וכו'. קתני נמי חמותו ומילתא דמתניה היא דהוה לאו
מדרשא אתא וקתני צהדייהו: לאביו דאמר חמותו ואמה כתיב צהדיא אידי דתנא צהדיא כללל אם חמוי דאמרי מדרשא נקט אב
ריהטא חמותו ואם חמותו: אין לי אלא אשה ואמה. דהיינו חמותו: נאמר כאן. צריפה ומה היא: ונאמר. צהדיא צתה
וצת צתה וצת צנה [ויקרא יח] שצרה הנה ומה היא: אף כאן. לענין עונש שריפה צתה וצת צתה וצת צנה צהדיא דינא דהאי קרא: מנין
לעשות זכרים כנקבות. לקמן מפרש: מנין לעשות למטה כלמעלה. לקמן [ע"ז] נמי מפרש: ומה כאן למעלה כלמטה אף להלן למעלה
כלמטה. לקמן [שם] מפרש: צהדי הדדי אפיין. הא רבייהו לתרווייהו צהדיא שוה דאמרי ומה ומה: אלא אם חמוי כאם חמותו. השתא
אם חמותו אכתי לא קמה לן עדיין לא העמידה על צוריה צריפה מן התורה דהא האי תנא לפוס ריהטא שמעינן ליה דהאי
אשה דקרא היינו אשתו ואפי' למאן דאמר אם חמותו כתיבא לאו ממשמעותא דאת אשה ואמה נפקא ליה אלא ממשמעותא דאותו:
ואתה: אם חמוי קא מהדר עלה. מחזר עליה להציאה לתורת אם חמותו דקאמר זכרים כנקבות הא אכתי לא אשמעינן תנא אם חמותו:
אמר

(א) עין חוספות צ"צ י.י.
ד"ה חמוי, (ב) נדרים לא י.י.
(ג) ירו' ל"ג חמותו וכו'.
(ד) לקמן ע"ז, (ה) [שם].
(ו) ל"ז למטה כלמעלה.
מהרש"א תש"ל רש"י,
(ז) ויקרא כ"ג, (ח) [שם] וליאוש
האי יקרא.

תורה אור השלם
1. מים גנובים ימתקו
ולחם סתרים ינעם:
משלי ט יז
2. ואיש אשר יקח את
אשה ואת אמה וקמה היא
באש ישרפו אתו ואתה
ולא תהיה זמה
בתוככם: ויקרא כ יד
3. ערות אשה ובתה לא
תגלה את בת בנה ואת
בת בתה לא תקח לגלות
ערוותה שארה הנה ומה
הוא: ויקרא יח יז

הדרן עלך בן סורר ומורה

אלו הן הנשרפין הבא על אשה
וצתה. בגמרא מפרש לה:
וצת כהן. כלומר וכן צת כהן שזינתה
היא צריפה אצל צועלה לאו צריפה
הוא: יש בכלל אשה וצתה. כלומר
אשה וצתה כתיבי צהדיא כדמפרש
בגמרא דהאי אשה וצתה היינו חמותו
דשריפה כתיבא צה כדכתיב (ויקרא
ט) (כי יקח איש) את אשה ואת אמה
ומה היא צתה שרפו אותה ואתה:
ויש בכללן כלומר מייניהו ילפינן
כולהו הך בגזירה שוה כדלקמן
צברייתא: צתה. מאנוסמא דלאו צת
אשתו דמתיב עליה משום צת אשתו
דהא אנוסמא לאו אשתו היא: צת
צתה וצת צתה. שיהיה לו מאנוסמו:
צת אשתו. צין שהיא צתה צין שהיא
חורגת: **גמ'** הבא על האשה שנשא
צתה לא קתני. כלומר מכדי מדקתני
סיפא יש בכלל וכו' מכלל דהאי אשה
וצתה צתה כדכתיב מייירי ולא באשתו
וצתה אשתו קאמר אלא בחמותו
דשריפה כתיב צה והא הבא על האשה
דקתני לאו באשתו הוא דא"כ הבא על האשה ואמה מצעי ליה למתניה וא"כ הך אשה אחמותו קאמר הוה ליה למתנייה הבא על האשה שנשא צתה
דהיינו חמותו הא לא קתני אלא הבא על אשה ובתה מכלל דתרווייהו לאיסורא ולא הוסיף אשתו ולא חמותו ואם חמותו והכי קאמר
הבא על אם חמותו או על צתה דהיינו חמותו וקתני יש בכלל אשה ובתה הך אלמא הך אשה ובתה כתיבי צהדיא: הניחא לצבית
דאמר בעירקין (15) גזי פלוגתא דרבי ישמעאל ורבי עקיבא: משמעות דורשין איכא בינייהו. ומסיק למילתיה דלרבי עקיבא
כתיבא צהדיא אם חמותו מתניתין מני ר"ע היא: אלא לרבא דאמר. צין לרבי ישמעאל צין לרבי עקיבא לא כתיבא אלא בחמותו
שבה עליה לאחר מיתת אשתו פליגי מתניתין מני: אמר לך רבא תני על אשה שנשא צתה. דהיינו חמותו דכתיבא צהדיא (16) איש כי
יקח את אשתו דהיינו אשתו ואת אמה דהיינו חמותו: יש בכלל אשה ובתה וכו'. קתני נמי חמותו ומילתא דמתניה היא דהוה לאו
מדרשא אתא וקתני צהדייהו: לאביו דאמר חמותו ואמה כתיב צהדיא אידי דתנא צהדיא כללל אם חמוי דאמרי מדרשא נקט אב
ריהטא חמותו ואם חמותו: אין לי אלא אשה ואמה. דהיינו חמותו: נאמר כאן. צריפה ומה היא: ונאמר. צהדיא צתה
וצת צתה וצת צנה [ויקרא יח] שצרה הנה ומה היא: אף כאן. לענין עונש שריפה צתה וצת צתה וצת צנה צהדיא דינא דהאי קרא: מנין
לעשות זכרים כנקבות. לקמן מפרש: מנין לעשות למטה כלמעלה. לקמן [ע"ז] נמי מפרש: ומה כאן למעלה כלמטה אף להלן למעלה
כלמטה. לקמן [שם] מפרש: צהדי הדדי אפיין. הא רבייהו לתרווייהו צהדיא שוה דאמרי ומה ומה: אלא אם חמוי כאם חמותו. השתא
אם חמותו אכתי לא קמה לן עדיין לא העמידה על צוריה צריפה מן התורה דהא האי תנא לפוס ריהטא שמעינן ליה דהאי
אשה דקרא היינו אשתו ואפי' למאן דאמר אם חמותו כתיבא לאו ממשמעותא דאת אשה ואמה נפקא ליה אלא ממשמעותא דאותו:
ואתה: אם חמוי קא מהדר עלה. מחזר עליה להציאה לתורת אם חמותו דקאמר זכרים כנקבות הא אכתי לא אשמעינן תנא אם חמותו:
אמר